

N. v. p. riad p. a t. v Bratislave
cis. 25448/III a 1925.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

Egy évre — — 50 K — f
Hat hóra — — 25 K — f
Három hóra — — 13 K — f
Egyes számok ára 1 korona

TELEFON: 98

BARS

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

HIRDETÉSEK:

□ centiméterenként — fillér.
Nyititéri közlemények garmond
soroként — fillér.
Gyakori hirdetések — és a velünk
összekötésben levő hird. irodák
árengedményben részesülnek.

A kéziratok a szerkesztőséghez küldendők.
Kéziratok vissza nem adandók.

Alapította: HOLLÓ SÁNDOR

Megjelenik:
Minden vasárnap reggel.

Szerkesztésért felelős: A LAP KIADÓJA.

A hirdetőket, előfizetőket s a reklám-
előket a kiadóhivatalba kérjük utasítani.

A lap kiadója: NYITRAI és TÁRSA.

A közönség
és az utcai forgalom.

A géptechika fejlődése soha sem álmódott hatalmas méretekben tör előre. Az emberiség eddigi megcsökkent életmódjában ez a fejlődés nagyvonalú átalakulásokat vált ki. Amint tapasztaljuk, a háború utáni pár esztendő technikájának fejlődése óriási iramban tört előre, olyannyira, hogy az emberiség ama része, amely ebben a fejlődésben csupán passzív szereplő gyanánt vesz részt, általánosságban ma még egyáltalán nem tud alkalmazkodni a technika fejlődése által diktált új körülményekhez. Hogy ez részére néha hátrányt és sok esetben anyagi kárt jelent, az kétségtelen s éppen erre akarjuk a közfigyelmet nyomatékosabban ráirányítani.

Köztudomású, hogy egész Szlovénországban Léván van a város nagyságához viszonyítva a legtöbb autó, az is köztudomású, hogy a forgalomhoz viszonyítva Léván van a legkeskenyebb utcák is. Napról napra látjuk, hogy micsoda forgalmi kaosz következik be ennek okából s az utóbbi időben szinte vérfagyasztoan tragikus jeleneteknek lehettünk szemtanúi, különösképpen a város főközlekedési ereinek kereszteződésénél alakulnak ki életveszélyes helyzetek. Tagadhatatlan, hogy mind az utzbabályozás, mind pedig a közforgalom tudatosabb és taktikusabb irányítása s elosztása jelentősen orvosolhatná a helyzetet. Ezt a kérdést bővebben nem taglaljuk, hiszen a terve már a város tanácsa előtt fekszik határozathozatal céljából, csak azt nem tudjuk, hogy miért késik?

A közönség köréből gyakran érkezik hozzánk panasz az autók vég nélküli száguldása ellen s a panaszosok arra kérnek bennünket, hogy tegyük szóvá ezt, hívjuk fel a rendőrség figyelmét erre. A panaszkokat tömörítve, ime most a nyilvánosság elé tárjuk. Am de mi érdeklődtünk a rendőrségnél is, ahol azt a választ kaptuk, hogy a rendőrség eleget tesz kötelességének, a közhangulat hatása alatt szigorúan szemmel tartja az autovezetők magatartását s ennek következtében naponta átlag 4—5 feljelentést tesz s így napirenden vannak az elég szigorú büntetések kiszabásai is. De más részt pedig az is teljesen jogosult panasz, hogy

a város eléggé jelentékeny forgalmának ellenőrzése, irányítása a várost keresztül szelő mintegy két kilométernyi hosszu utvonalon mindössze csupán egyetlen rendőrré háruul. Talán mondanunk is felesleges, hogy a napról napra veszedelmesebbé váló városi forgalmunknak ilyen gyöngye ellenőrzése ma már nem felel meg a követelményeknek. Pár év előtt a rendőrség létszámát két fővel emelték, azzal az indoklással, hogy a létszámemelést a forgalom szabályozása kívánja meg. Ugy látszik, hogy ez a létszámemelés kevés volt. Ha nagyobb rendet akarunk teremteni utcai forgalmunkban, akkor gondoskodni kell megfelelő nagyságu rendőri személyzetről is. Egy rendőr szeme nem lát messzire girbe görbe utcáinkon s az autovezetők kikerülve az egyetlen rendőr látóköréből, ismét tetszésük szerint száguldanak. De elvárjuk azt is, hogy a rendőrök is hivatásuk magaslatán álljanak. Hogy a gyorsajtás országosan tapasztalható jelenség, az is bizonyítja, hogy a készülöben levő autótörvény szigorúan megfogja szabni a forgalmas helyekre megengedett menetsebesség mértékét, de e törvénynek a «gyorsforraló» sofőr-képző kurzusok megrendszabályozásával egy új, felelősség tudatosabb sofőrgeneráció kialakulását kell elősegíteni a közvélemény egységes hangulatának hatása alatt.

Azonban a közönségnek sem szabad megengedni azt, hogy a technika eszközei uralkodjanak föllette. Ez emberi szellemnek felül kell emelkednie a lélektelen gépen. Ma még mindég az tapasztalhatjuk, hogy a nagymértékben elszaporodó szerencsétlenségek nagyobb részének maga a közönyösen járó-kelő közönség az oka. Az elmúlt hét Léván erre is több szemléltető példával szolgált. A forgalmas utca közepén nyugodtan diskurálgató asszonyok, akik végül is az autókerekei alá kerülnek, intő példával szolgálnak. Ugy szintén az esti sötétségben az anyaló mellett szabadjára hagyott csikók, melyek az autó szemkápraztató világitásától maguk szaladnak a veszedelembé, (ekkor szabályszerint el kellene zárni a fényt), a falusi ember, aki szekerbe fogott tehenei elé áll, hogy a közeledő autótól ne ijedjenek meg s azok mégis megbokrosodnak és szekerestől keresztül gázolnak gázadjukon, mind azt tanusítják, hogy

a nép még mindég nem tud alkalmazkodni a mindjobbban terjedő gépelet viszonyaihoz. Vagy mit szólunk ahoz a hanyagsághoz, amiről a napokban olvashattunk, hogy az autószerencsétlenségnél az autón nem volt kötszer, a legközelebbi cséplőgéphez folyamodtak kötszért s nem megdöböntö, hogy a törvény előírása ellenére ott sem volt. Ezek után nem csupán az iskolai oktatásnak e térre való kiterjesztésétől várunk javulást, hanem szükséges volna, hogy a falusi felnőtt lakosság hatóságilag nyerne oktatást arra nézve, hogy saját testi és anyagi érdekeit védi, hogy ha a mai kor által megkívánt több tudatosságot tanusít az előzetes védekezéssel, mert bizony már az országutakon is vége van a régi primitív világnak s aki nem tud alkalmazkodni az utakon robogó «új kor»-hoz, azt menthetetlenül elsodorja.

Utazás Palórcországban.

Irta: Koperniczky Kornél.

II.

Alkonyodott már midőn feltártul előtünk Balassagyarmat panorámája. Mi szlovénországi részen a balassagyarmati szőlők között járunk. A homokhegyek tövében levő számos téglyágyár és lakóház Balassagyarmat testéről szakadt le, ma Slovensky Darmoti nevet viseli. A téglyágyarak üreme áll és a kiskürtösi homokmosó telepe is, ahonnan a magyar állami üveggyárakba szállították az anyagot, míg innen látjuk, hogy Bgyarmaton a magas kémények mind füstölnek. Itt már Nógrádban vagyunk. Más levegőt érzek, más etnográfiai látok. Itt még a fű is zöldebb. A napugarak enyhe vízpáraként csálnak elő. A levegőn uszó párákban a fények erős szikrázása letompul és a színek pasztellbe olvadnak. A zombékos réteken hajdan mamutok és rinocérosok cammogtak, most sertéskon-dák, juhnyájak és békés tehének legelésznek, az őszállatokról már csak az elszórtan található csontjaik beszélnek. Az igazi Palórcia még csak itt kezdődik. Megdörzsölöm a szememet Olyan ismerős nekem ez a táj. Vajon mikor járhattam én erre felé eleven tudtom és személyes érzésem nélkül?

Tarka ruhás lányok szénát gyűjtene, a petrerékből csodálatos friss illatok szállnak fel. Hol találkoztam én ezelkel a lányokkal, hogy olyan ismerősök, hol szagoltam már ezeket a különös jó illatokat? Tudom már! Mikszáth Kálmán mutogatta meg a világnak ezt a tájat, ezt a népet. A jó palócokat.

Álljunk meg egy pillanatra!

— Hé nem ismerik Mácsikot?

— Mácsikot! Melyiket?

— A nagyerejűt, mondom a szénagyűjtőknél.

— Nem falunkbeli...

Különös, valóban nem ismernék? Hiszen Mácsikot, a nagyerejűt az egész ország ismeri már...

Apró falukon suhanunk keresztül, szal-

mazsuppos házak között. Mindentüvé belátnak, itt nem szeretik a kerítést, akárcsak Russzó. Nyikorog a kutyám, leng a sudár ostora, loccsan a vályuba a víz. Esti itatás van. Az istállóból tarka tehének, borjúk balagnak a vályuk felé. Hosszuszórnó komodorok vakkantanak felénk. Inkább csak illendőségéből, mint mérges indulatból. Még ezek is olyan kedvesek. — És mennyi gyerek. Csak Németországban láttam ennyit. Kezükkel, kalapjukkal mosolyogva integetnek felém. Közben egy-egy szlovák falu Szigetek Palóciában. A tót atyafiák világa. Jóravaló, derék nép ez ma is, adjon Istennek köszöntenek be a kocsiba.

Vajjon hová lesznek az öreg emberek erefelé? Nem látni egyet sem. Igaz volna mégis, amit Mikszáth mondott, hogy nem öregsenek ezek, csak a ruhájuk lesz kopotabb évről-évre...

Mikszáth Kálmán Palócországbán egy batáron megutaztatta műveinek illusztrátorát, Dörre Tivadart, aki végre szeretete volna látni a jó palócokat szemtől szembe is, hogy ha már annyit lerajzolt közülük, mondotta huncutkásan Mikszáth Kálmán. Da azt is mondta Dörrenek, hogy indulás előtt készítse el a testamentumát, mert Palóciában olyan utak vannak, amelyeken sarat raknak a sár fölé s nevezik ezt országútnak. Hát én most ezen az országúton száguldoztam autón, noha Mikszáth óta nem sok javulás vehető észre Palócia útjain. Gözmozdonyt sem látni erre, ugy van minden Palóciában, mint Mikszáth korában volt, csak az autóbuszok jelzik a legfrissebb fejlődést.

Sklabonya, olvasom egy fau szélén a temető melletti kék tablóról a feliratot. Átjünk meg gyorsan, hiszen ez a régi Mikszáth-falva, itt született a Nagy Palóc, vajjon merre lehet a szülőháza? Áttekintek a tulsó oldalra. Tablák látok egy ház homlokzatán. Ez az, biztosan ez az, már csilognak is felém az aranybetűk. Virágos kis kert a ház előtt, mögötte nem messze lankás hegyek kéklének. A kapuban áll Hendrik Károly, a ház új gazdája, kedves kis babát ringat a karján. Engedelmeivel bemegyek a kiskertbe, hogy elolvassam a halványvörös márványtábla feliratát:

Itt élt át szülei házában Mikszáth Kálmán gyermek- és ifjúkorát. 1852—1872.

A GRAFOLOGUS.

Írta: KERSÉK LÁSZLÓ.

Ismertétek-e városunk nagy emberét, a világ legelső grafológusát, a tüköztáros költőt, aki ujhaldkor padlóra írta végtelen hosszú tükörcsereken halhatatlannak képzelte verseit városunk nemes polgárainak szende szüzeihez.

És ha nem tudnátok, hát én megsugom nektek, hogy akkora bottal járt városkánk portalan és kigyomlárt utain, hogy a teteje pont az orráig ért vagy a nagy kajla bajuszát csiklándozta. A bot aránytalanul tekintélyes volt természetéből képest, bár annak nagysága egyáltalában nem emelte őt a városatyai méltóságig. De azért ő igen büszke volt erre az öreg szette botra, mert a botot mindenki észre vette s így aztán meglátták őt is az emberek, mint egy valamit, ami a boton ott fityeg.

Ennek a kopaszodó, kis embernek az volt a foglalkozása, hogy reggel mikor felkelt, irt egy sűrűt, déiben megebedett, utána egy jót szundikált és délután az öreg bottal elindult barangolni a városba, a mezőre, össze-vissza orra után. Ilyenkor folyton beszélt magában, talán a botjához. A bot valóban türelmesen hallgatta az öregedő legény elmélkedéseit, aki elmondta neki azt is, hogy a nők mint bolondulnak utána, a város minden szépasszonya találkára csábítja őt. Persze ez mind csak képzelgés volt. Az öreg legény beleléte magát, hogy ő egy ellenállhatatlan nőhódító. Nap-napután újabb és újabb kalandokat eszelt ki s a városban már alig volt valámire való nőnemű ember, akivel ne lett volna esete.

Ha valakivel összeakadt, rögtön áttért a grafológiára. Az állította, hogy ő kézből és írásból olvasni tud. Ennélfogva mindenkinek

Tehát husz évét töltött benne a magyar humor nagymestere. De ez az új, cserépfedelű ház sehogy sem tud olyanná válni képzeletben, amilyenek magamban ringattam a régi képek nyomán. Olyan zsutfődes ház volt ez is, mint a többi kis palóchiáz, melyekhez ma már nem hasonlít, sőt a tetőn felfedezem a rádióantennát is. Ha Az Uj Zrinyiászigetvári hősei módjára feltámadna a Nagy Palóc, vajjon mit mondana ehhez itt? Biztosan azt, hogy szebb volt a régi... a zsuptetős, amit én is kerestem.

A tulajdonos felvilágosít, hogy a régi épület, amit még Mikszáth Kálmán édesatyja építtetett 80 év előtt, 1924-ben lebontották és ezt az épületet emelték helyére.

De a falu közvetlen szélén álló ház környéke még mindig a régi. Vesszőkből font kerítések, a kertekben most hullatja virágát a mák. Az istállóban tarka tehének bögnög, a Mikszáth-ház istállójába friss szalmát ágyaznak alájuk most.

Ni, a szomszédudvarban az a gyerek biztosan a Csorba Gyuri. Aki annyiszor főlődöz vágta a Nagy Palócot kis palóckorában. De mit is beszélök. Ez lehetetlen, hiszen már mindakettő ott vannak a Menyben, melynek megnyílását csillagos éjszakákon palóc hit szerint olyan sokszor várta Mikszáth is, hogy megássa megegyeszer régi kedves ismerőseit. Most már ő is ott van közöttük, selmeci pipaszó mellett hallgatja történeteiket.

A Mikszáth házzal szemben van a temető, nem kellett vinni messzire a Szent Mihály lovát, mikor az öreg Mikszáthékat temették. Mindjárt a bejárat közelében, a kerítés mellett vannak eltemetve földalatti kriptában. Vasrács között, sűrűn benöve szürös akácokkorral, áll egy barnavörös márványemlék. Alig látom már a teljesen lekopott aranybetűket:

Itt nyugszik Mikszáth Mariska, édesanyjának legnagyobb öröme.

Meghalt életének 17-ik évében, június 11-én. 1867. Béke hamvaiba.

Mikszáth szüleiről nem emlékezik meg a felírás

Mikszáth Mariska, Mikszáth Kálmán nővére volt s kolerajárvány idején halt meg. A kriptában melyet Mikszáth Kálmán készített, nyugszik még Mikszáth legkisebb testvérőccse is, aki pici korában halt el.

megtudja mondani a jövőjét, de a multól is feltudja lebenteni a fatyolt. Es ezt o'y meggyőződésével érezte magában, hogy a helybeli lapban egy hirdetést is tett: *Írásból és tenyérből kiolvasom a jövőt és a multat. Minden nap délután 3—5 óráig fogadok.* Hogy a hirdetésnek volt-e fogadtatja nem tudom, mert én őszintén nem hiszek semmiféle csodabogarban s így nem is látogattam meg nagynevű grafológusunk rendelőjét.

Történt egyszer, hogy szomszédunkba, a doktorékhöz egy fiatal cseléd lány került, aki az egészségétől úgy dusszadt, hogy a legényeket majd szét vetette a tűz, ha elmentek mellette. Óráján két lángoló pir majd ki csattant. A fogai hófehéren énekeltek elő két husos ajka közül, pedig fogkefét még soha se látott. Es olyan szépen, olyan ritmusosan tudott riszálni, hogy a grafologus barátunk, úgy hitte, hogy az a szoknya suhogás a legszebb zene a világon. Órákig elutudta volna nézni ezt a bokorban pattant rözsát, amint énekelve porolta a szőnyegeket vagy surolta az edényeket az udvaron.

Vasárnaponként a kis cseléd is, mint a barátnőjé kiint rótt a korzót egész délután. Fel-alá járkáltak a lányok, egymásba kapaszkodtak s így vihogtak, ha neki mentek a legényeknek vagy a bakákna, akik a pillanatnyi zűrvázat rögtön felhasználták, hogy egy-egyszemre való kis lányt összevissza szorongassanak, de azt úgy tették, mintha azzal utat csinálnának maguknak. Így a társadalmi formáknak mind a két fél megelégedésére, elég volt téve.

Itt sétált vasárnaponként grafologus barátunk is. Azonban ő méltóságosan, büszkén ballagott nagy botjával az aszfalton. Sohase érezkedett le a nép mulatságáig. Ha egy csintalan lány oldalba taszította könyökével

Mikszáth Gyula, a nagy író őccse, kálkapolnai dohánybevéltási tisztviselő 1920-ban járt itt, akkor felbontották a kriptát és megtekinthették a koporsókat.

Autóknak köré már egész csoport kíváncsi ember-asszony gyülekezett. Ünneplőben vannak. Egy asszony kezében piros esernyőt fedezek fel. Hát még mindig megvan a Szent Péter esernyője? — villan fel bennem a kérdés.

— Temetésről jönnek a szomszédfaluból, — mondja a Mikszáth ház gazdája, Hendrik Károly.

— Csak nem Srankó Jánost temették, a glogovai „mágnács“-t?

— Nem, kérem, valami evangélikus temetés volt, — mondja.

— Igaz is, — gondoltam, — hiszen Srankó végül is feltámadt a Szent Péter esernyőjéről, mikor a kovácsműhely előtt elejtették a koporsóját.

Ez a derék asszonyság még mintha Adamecz Mátyásné volna, aki látta, mikor a Szűz Mária az égről leeresztette Veronka fölé azt „vörös valamit“, amiből a Szent Péter esernyője lett. A tömegben látom a Múncz zsidót is, de talán csak a fia lehet neki, mert még nem hasonlít Szent Péterre, hiszen fekete a szakállja. De az esernyő az biztosan a Szent Péter esernyője, vagy az édestestvére, bizonyára egy gyárból került ki.

Kijövök az alkonyba boruló temetőből, egy utolsó pillantással elkészülök attól a háztól, ahol a magyar derű legfényesebb ragyogása sütött ki, hogy a jó palócok lelke még magasra emelve, megmutassa irasművészetének tündöklő fényénél ezt a magyar lelket az egész világnak. A tót atyafiakat is, akikkel ősi barázdákat olyan békéslegesen együtt taposásk Palóciában...

A kis falukon keresztül tovább suhan autónk Gömörország fővárosa felé. Bong az esti harangszó, míg el nem vész az illos rétek, a lombos erdők között. Fölygüjtük a reflektort. A szokatlan fény az utra csalja az erdőből a baglyokat, kék szemük mint valami ragyogó tüzes gölyő mered bele az éjszakába. A patakparti fűzesek lombja, a reflektor fantasztikus megvilágításában, mint egy hatalmas Böcklin festmény hinti bánatos hangulatu szépségeit a nappal mikszáthi derűje után...

szinte szemrehányóan tekintett körül. A lányok persze erre még inkább markukba nevettek s annál inkább ingerelték. De legjobban haragudott a legényekre, meg a bakákra, akik bizony a kis cselédet sem kimélték meg. Sokszor úgy érezte, hogy nyomban közéjük csap botjával, azonban ez az elhatározás mindvégig csak érzés maradt. Sokszor öngyilkosságra gondolt, mert úgy érezte, hogy a kis lány észre se veszi őt, mert a nők nem tudják értékelni a benne rejlő finomságot, művészetet, azoknak csak durva nagy darab férfiak kellene. Azonban a revorvertől félt, mert az nagyot durran. A késtől irtózott, mert az e'csufítja az embert. Közéiben pedig nem bízott, hátha leszakad alatta. Méreg pedig nem állt rendelkezésére. Ugyan tudta, hogyha 10 kiló cukrot megesszik egyszerre, hát attól is kinyujthatja örökre lábait. De a cukortól világéletében a fogait féltette. Igykénytelen volt élni továbbra is.

Egy vasárnap, estefelé a kis cseléd egyedül ment haza. A grafologus felkötötte bátorságát és megszólította a kis lányt.

— Nagysá!... bocsánat!... de ha megengedi... elkísérem.

A kis lány még nem volt benne a városi illeten magas tudományában, azért így válaszolt.

— Ha jó esik kendnek, tegye...

Es szó nélkül mentek egy darabig. Már a hold is felballagott dagadt arcával a házak fölé.

— A hold úgy örül, hogy én most forogok maga körül — szellemeskedett a grafologus, aki most szándékozott kiönteni magából azokat a rimeket, amiket évek során át összezsádozott.

A kis lány azonban nem értette meg és ezért tele szájjal nagyokat röhögött, mikor ez a furcsa ember ilyeneket mondott: *Az ün*

A társadalom eredete.

Nagyon messze el kellene bolyonganom a múltba, egészen a naturalizmus kezdetéig, legalább a XIII. századig, ha mind előakarnám sorolni a modern magyarázatokat a társadalom eredetéről. E helyett azonban meg kell elégednünk most azzal, hogy ott kezdem, azzal a korról, melyben Európa szerte hangos visszhanggal zengett végig a kissé különösen fogalmazott jelszó: vissza a természethez. Ez tudvalegőleg Rousseau-nak és XVIII. századnak volt a jelszava s megérdemli, hogy kissé bővebben foglalkozunk vele, mert hiszen mint a történetírók, kivált pedig Wells hangsúlyozzák, soha Rousseau előtt emberi társadalom bölcséleti elmélet után nem igazodott és az első eszme, mely az emberi társadalom sorsára irányító hatást gyakorolt, a naturalizmus eszméje volt az említett fogalmazásban: vissza a természethez.

Az a körülmény, hogy Rousseau visszafelé küldi a társadalmat a természethez, nem pedig előre, mutatja, hogy a geni órási fia nem igen volt tisztában azoknak az eszméknek történelmi kapcsolataival, melynek nevében apostolkodott, egyáltalán nem is tudta, hogy a természet az új kor felfedezése és így nagyon fiatal jelenség a történelemben ahhoz, hogy visszafelé kellene fordulnia annak, aki zászalára írja. Rousseau ezt valóban nem tudta, sőt azt sem, hogy már sokan előtte és sokan kortársai közül is sokkal helyesebben fogták fel és fogalmazták meg viszonyukat a természethez, ő egészen érzélgő boldogságot keresett a társadalom számára a természetben és azt állítván, hogy az ember az ősi, természeti állapotban sokkal boldogabb és erélyesebb volt, mint amióta királyok, papok, polgárok és más hasonló vezetők kiforgatták természetes társadalmi állapotából, mérész, de a maga szempontjából következetes fordulattal kirdette, hogy a boldogság útja: vissza a természethez.

Nem egészen érdektelen ezután, hogyan kezelte el Rousseau a természetet, illetőleg a társadalom természetes állapotát.

Szerinte az ősember, vagy ahogyan ő mondja, vadember, paradicsomi boldogságban, nevezetesen magánosan élt, nem társadalomban és nem családban, a férfi és a nő

néhá találkoztak. Mélyebb szerelmi viszony soha sem fejlődött ki közöttük. Sőt a leg-egyszerűbb csábítási eszköznek, a szépség-nnek sem volt szerepe az ősember életében. A gyermeket az anyja szoptatta és tartotta, míg maga is meg nem tudta szerezni az eledelet, ekkor ezután elhagyta az anyja. A vad ember nem beszélt, mert nem ismert semmiféle nyelvet. Kívánságai nem terjedtek tovább, mint amennyi testi vágyainak kielégítéséhez kellett, elmélet és nyugalmat kerest, pusztán a fájdalomtól és az éhségtől félt. Cselekedeteit ösztönei irányították, lelkiismeretfordulásai nem voltak, mert nem ismerte az erkölcsi tanokat, különbséget jó és gonosz között. De alapjában véve jó volt, mert részvét élt szívében minden szenvedéssel szemben. Nem voltak fegyverei, nem volt semmiféle szerszáma és nem lakott épületben, hanem a szabad természet ölében.

Ezt a boldog vadsgót — írja Rousseau — a kultúra tette tönkre. A szerszámok, a fegyverek, a lakás, a földművelés, az élő jószág a család, a társadalom megszüntette az ősi egyenlőséget és szabadságot, mint-hogy a tehetséges vagy a szorgalmas többet szerzett mint a tehetségtelenebb vagy a buta s így gazdagok és szegények különültek el. A gazdagok harcba szállottak a szegényekkel s e harc eredménye, hogy a gyenge alvati magát a jognak és a törvénynek. Ez az alapja és eredete Rousseau szerint a társadalomnak és az államnak s így minden rossznak, minden nyomorúságnak a tulajdon, a jog a társadalmi kötelék és az állam a kuforrás.

Sokáig Rousseau elmélete volt az egy-
dülő társadalomtudomány és kétségtelen, hogy a francia forradalom értelmében polgárainak nevezett osztály ennek segítségével jutott az alkotmányi sáncba. Mihelyt azonban bejutott, nyomban meg is tagadta. 1848 Európában a polgári rend végső diadalának évzámára, rá 10 esztendőre 1859 ben megjelenik Darwin műve a fajok eredetéről s ezzel a győző könyörtelen hatalmi jogait hirdető elmélet. Innen kezdve kétféle vált a természeti-társadalom tudomány, a beérkezettek a darwinizmus álláspontjára helyezkedtek és ennek alapján hirdették az erősebb természetadta jogát, a feltörekvők továbbra is megmaradtak Rousseau ábrándos, de nagyon vonzó tana mellett az ősi rész-

vét és az ősi egyenlőség alapján. Darwin műve a fajok eredetéről tulajdonképpen nem társadalom tudományi munka, sőt még az ember eredetéről szóló műve sem mondható annak. De tagadhatatlan, hogy nagyon sok társadalom-tudományi probléma van bennük, hiszen a darwinizmus alapelvei, mondhatjuk egész lényegesen Malthusnak a nép eredet és törvényéről írt gazdaság bölcséleti munkáján alapszik. Valójában az egész darwinizmus nem egyéb, mint Malthus tételéből levont következtetések végső általánosítása az egész élő világra. (Folyt. köv.)

KUTYA KRÓNIKA.

Kerekes Károly kiskéri kovács, kedden korán, kakaskukorékoláskor, Kormos kutyája kíséretében, kiment Kelecsénybe kukoricát kapálni. Kerekes kiérve Kelecsénybe, kitartóan kapálta kukoricáját; Kormos kutyája kibicelt körülötte Kerekes kapál kapál, kapálgatás közben kiabálni kezd Kótora kocsmárosra: „Kótora, Kótora kommal kérem küldjön két kilit; kenyerem kiesett kockás kabátomból!”

Kótora kocsmáros két kemény kilit küldött küldöncével Kerekes komájának, Kerekes két kendőbe kötötte kilitket. Kormos kíváncsian kilitkhez kullogott, két kendőt kirágva, kedélyesen kóstolgatta, körmei közé kapartintott kilitket.

Kiskérről Kerekes Károlyné kirándult Kelecsénybe, Kormost kegyetlenül korholva kapzságáért, kapát kapva kezébe, kukoricák között kergette Kormost „Kutya-kutyánszki! kurjongatta Kerekesné, kifli kellene koplos* kutyá, kerülj kezembe, kapsz kilit - kolerát! Kindrusszal kenem kérsz koponyád! Kórság kuporítsa kólikás kebledet kilyű!”

Kerekes következőképen kesergett: „Kenyerm kenyerem kiesett kockás kabátom külső ketrecéből; Kormos kíméletlenül kebelezte Kótora komától kért két kilyűt. Kótora koma később körtevel, kalácsal kárpótolta Kerekeseket Kormos kutyá kebelébe kötözött kenyerét, kilyűt.

Kormos kutyá korbáccsal kíméletlenül kikapott Kerekes kovácstól kapzságáért. Kormos kuckóban kinosan kuncogott; könyezve könyörgött Kerekeséktől kegyelmet két kis kutyá kölykének, kiket Kerekesné - kerítésen keresztül - kellemetlen kigözölgéstől kioakába készült küldeni.

Kormos különösen kedvelte kicsinyeit; kis kölykei kegyelmet kaptak Kerekesnéktől. Kormos később kevésbé kíváncsított Kerekes Kiskérről Kelecsénybe kíséren.

* „Koplos” lévaidéki tájszó annyit jelent, hogy éhes, szemtelen, vagyis: szemtelennél éhes.

Kedves Koperniczky Kornél Kollegám!

Kéretlenül komponált közleményemet kuriozumképen közölni kérem: kegyeskedjék közleményemben k-akat kihívóan kövéren közölni (Külfömben kezéből kesztyűtlen kézzel kikapott kéziratomat, kérielhetetlenül komáromi könyvkiadónak küldésem kinyomatni! Kétszerkettőjét kegyednek!!)

Kiváló köszönettel:
G. J.

— **A lévai járási bizottság** f. hó 23-án ülést tartott, melyen csupa adminisztrációs ügyeket tárgyaltak. A bizottság jóváhagyta Garamapáti község képviselőtestületének határozatát postahivatal részére való házvételeire vonatkozóan, jóváhagyta Garamujfalú és Garamapáti község határozatát iskola helyiség építése és harmadik tanítói állás szervezésére. Jóváhagyta Csank község határozatát községi tanácssterem építésére. Jóváhagyta Szántó, Hontbenedyöd, Alsóelmás, Felsőelmás, Bagonya, Dalma, Horhi és Bori határozatát a községi alkalmazottak fizetésének felemelésére. Számos földművesnek elhullott állata után 150—200, valamint több szlovenszöki egyesületnek 50—100 K-ás segélyt szavazott meg. Végül jóváhagyta a lévai képviselőtestület határozatát a Schoeller uradalom központi irodáépületének megvásárlására és egy városi teleknek Verő Ernő számvető részére történt eladására vonatkozóan.

nyelve oly kicsiny, parányi, hogy az ember alig tudja meglátni. Vagy: Emelje rám szép szemét és én nem látom, hogy az utca csunya szemét. Vagy: Kegyednek céklapiros az ajka, de ugye nincs, ugye nincs összeharapva?

— Mi maga — kuncogott a lány — hogy ilyen csikarókat tud mondani.

— Hogyan? — lepődött meg a férfi — kegyed nem tudja, hogy én vagyok a világ legelső grafológusa.

— Hát az meg mi?

— Én tenyérből és írásból megmondom minden ember jövőjét. Én előre látok csodálatos képességgemmel fogva. Lássá én magáról tudom, hogy nem ide való, hogy maga falusi lány, aki eljött ebbe a bűnös városba.

— Jól! Miket mond maga! Hunnan tudja, hogy én falusi vagyok?

— Azt én megérzem, csak lehunynom egy pillanatra szememet, így ni és már látom a maga jövőjét, ahol a homályból kiemelkedik egy barna férfi.

— Igazán?

A lány most már kicsit hinni kezdett, mert az ő lestebe valóban belépett egy barna férfi. Csakhogy Pista most valahol messze Prágában tanulmányozta a katona mesterséget. Viszont a grafológus a barna férfivel magára célozott, mert saját személyét akarta a kis lány kegyeibe beajánlani.

— Bizony én nagy ember vagyok. Halálom után szobrot fognak nekem állítani. Multkor is felkértek, hogy szerepeljek egy kulturá delutánom, de én visszautasítottam, mert az én helyem egyedül az akadémián van.

— Hő, hő, hő, hő... röhögött erre a kis lány egy skálát — maga ovodás talán, hogy még akagyémiába akar járn?

— Maga kisasszony ezt nem érti. Jövőhéten a városába nagytermében megalaki-

tom a Lévai Nagy Akadémiát. Ha akarja kegyedet is bevásároltom.

— Már abbul nem lesz semmi. Mer az akagyémiába gondolom olyan nehéz dolgokat is szoktak kitanulmányozni, amit csak urak meg finom kisasszonyok tudnak eligazítani. Ilyen maganfajta szegény paraszt lány úgy is csak megbukna a vizsgán.

Közben odaérték a kapuhoz.

— Már megyek.

— Mikor láthatom a kisasszonyt?

— A kisasszony nincs itthon. Fürdőbe ment.

— Én magát értettem.

— Nekem mondta, hogy kisasszony?

— Igen.

— Hő, hő, hő, hő... engem eddig mindenki csak Rozinak szólított.

— — — — —

— Jövő vasárnap, ha meg nem sérteném, várni fogom.

— Engöm?

— Magát.

— Isten neki! de oszt a tenyeremből olvassa ki azt a fránya jövőt.

— Jól! megfogom mondani, hogy ki szereti magát s ki engem.

— Az utóbbi nem fontos.

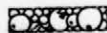
— Akkor jövő vasárnap találkozunk.

— De hunn?

— A kálvárián, a kistemplomnál.

— Hát akkor Isten áldja meg!

A kis lány úgy berohant a kapun, hogy a folyosó csak úgy zengett alatta, de azért még utána repült egy furcsa kiszitihand, ami föléin keresztül úgy megcsiklándozta a hasát, hogy a konyhába asztalra borulva rogyásig kacagott egy félórán keresztül.

Különfélek.

— **A lévai betegsegélyző pénztár igazgatási sservel** a hét folyamán alakultak meg Az igazgatóság alakuló gyűlésén *Gross Zsigmond* korelnök vezetésével az igazgatóság elnöke *Jaszenák Gyula* postafőnökök, alelnöke *Uhrík Gyula* villamos teiepi alkalmazott, a feüggyelbizottság elnöke *Ok tavec* József földbírtokos, alelnöke *Fodor Adolf* könyvelőt választották meg. A döntőbírórság elnöke a törvény értelmében hivatalból dr. *Skyčák Actal* járásbíró. Az igazgatóság alakuló gyűlésén dr. *Zostyák András* kerületi főnök, a betegsegélyző kormánybiztos eredményes munkára buzdította a vezetőséget s elsősorú feladatának jelölte meg a celnak megfelelő hivatali székbehozó való gondoskodást, mert a jelenlegi helyiségek a nagykitérésű pénztár hivatali apparátus részére szűkeket bizonyulnak, a tisztviselők nagyon összezsupfoltak. *Tóth János* igazgató fejlesztése is ezt erősítette meg.

— **Gyászhoz.** A lévai járásbírórság épületén fekete lobogó leng. A bíróság régi tisztviselői karának egyik közismert tagja: *Farkas O. b*án lépett ki az élők sorából. Az ő távozásával egy mindinkább fakuló régi kedves lévai színt veszítettünk el, mely az élet különböző bajait is átfestette örökké derős optimizmusával. A teste megöregedett, de a szellemét nem örölte fel a pesszimizmus kor. A lelke fiatal maradt, melyből kedélyének melegsége napsugaras ragyogással áradt szét ismerőseire, barátai körére. Azt tartotta, hogy mindenkinek azt kell osztogatnia, amije van. Az ő szíve nemes emberszeretettel volt tele, tehát szeretetet osztogatott. Mi mása lehetett egy régi nyugdíjas hivatalnoknak a mindennapi szűkös falator, a hosszúszerű pipán és a csomag dohonyon kívül? Most olyan csendesen költözött át a másvilágra, mint amilyen csendesen éldegelt nyugdíjas éveiben, szinte észrevétlen. Hajdan ő is ott sürgött-forgott a társadalmi közmunka pályáján. A lévai mükedvelői élet megszületésénél, amely a társadalmi kultúrét megindította volt, ő is ringatta a bölcsőt, a régi tornaegyletnél a vivás mestere, a régi híres dalárdának lelkes szereplője, az önkéntes tűzoltó testületnek hosszú időn keresztül buzgó főparancsnoka volt. Azok közé tartozik, akikre hogyha 74 éves korban örökre bucsút vesznek tőlünk, azt szoktak mondani: Kár érte, derék ember volt! Végtisztességre nagy részvét mellett ment végbe, részvétet azon testületileg a járásbírórság, a kaszinó, a tűzoltóság, stb.

— **Az igazságszolgáltatás köréből.** Dr. *Valló János* bírósági tanácsosnak Léváról Besztercebányára történt áthelyezésével beállott üresedés dr. *Sztraka Ladislaus* kerületi bíráló töltötték be, aki Rózsahegy-ről érkezett.

— **Református diákkonferencia Kíssarón.** A református főiskolai és középiskolai ifjúság folyó évi diákkonferenciája augusztus 25-27-ig Kíssaróban lesz a Garam mellett. A rendező bizottság a jelentéseket augusztus hó 5-ig a kíssarói lelkesi hivatalba kéri. A résztvevők elszállásolásáról és ellátásáról az egyházközség gondoskodik.

— **Református leánykonferencia Nagysallóban.** A református leányok minden évben konferenciára gyűnek össze valamelyik református egyházközségben az ország egész területéről a hitben való megerősödés és a leánykörök egyházi munkára való felkészülés végett. A folyó évben Nagysallóban tartják meg a konferenciájukat augusztus hó 23-25-ig. Elszállásukról és ellátásukról a nagysallói református egyház községe gondoskodik. A résztvevőre való jelentkezések augusztus 10-ig küldendők be a nagysallói református lelkesi hivatalba.

— **A lévai realgymnázium értesítője** szerint az 1928-29-es tanévre beiratkozott 327 tanuló, akik közül 3-an elköltöztek a tanév alatt. A tanulók közül 42 leány. Lévai születésű 52, szlovenszki 189, csehországi 7, morvaországi 1, ruszinszki 2, idegen 48. Anyanyelv szerint a tanulók közül cseh 19, szlovák 183, német 6, magyar 96 és más nemzetiségű 3. A magyar anyanyelvű

tanulók száma mindennél fényesebb bizonyítéka a garamenti magyarság méltányos és jogos kívánságának, hogy a helybeli gymnázium szlovák osztályai mellett párhuzamos magyar osztályok is állítsanak fel. A tanévet a tanulók közül 38-an kitünő eredménnyel végezték el és 42-en osztályismétlésre utasították. Ezek nemzetisége nincsen feltüntetve.

— **A losonci református teológiai szeminárium I. évfolyamára** a jelentkezések augusztus hó 15-ig küldendők be a losonci ref. lelkesi hivatalba. A felvételi kérvényhez csatolni kell, 1. érettségi bizonyítványt, 2. keresztlét levelet, 3. lelkesi bizonyítványt.

— **Szklénó fűrdő kurszalójában** f. hó 22-én rögtönzött hangverseny alkalmánál egy melegszerű budapesti kisleány *Orbán Éva*, Orbán Gyula postafeüggelőléánya győjtést indított a lévai arváház javára. A nemes ötlet szép eredménnyel járt, csakhamar 116 K 80 fillér gyűjt össze, amit kiadóhivatalunkba juttattak továbbítás végett.

— **Két újítás a postal forgalomban.** A postai fizetési meghagyások eljárásában eddig forgalomban volt nyomtatványok helyett augusztus elsejétől kezdve új nyomtatványokat vezetnek be. Az új nyomtatvány ára 1 korona, a jövőben a posta a fizetési meghagyás bemutatásáért díjat nem számít fel s a behajtási illeték leszállítja 1 koronáról 50 fillérré, míg a pénz kézbesítési díja 70 fillérről 80 fillérré emelkedik. Az eddig forgalomban levő nyomtatványok ez év végéig használhatók. — A postáügyi minisztérium a múlt napokban kiadott rendeletével az ipari és kereskedelmi körök ama régi kívánságát teljesítette, hogy egy szállítólevélben két vagy több csomagot lehessen feladni. Eddig ugyanis minden csomaghoz külön szállítólevelet kellett kiállítani. A rendelet szerint a jövőben egy szállítólevélben két, sőt három csomag is feladható értékmegadás nélkül. A két vagy három csomagnak egy szállítólevéllel való feladásának egyetlen korlátozása az, hogy a csomagoknak a szállítás tekintetében egyméneknek kell lenniük, vagyis nem lehet feladni egy szállítólevéllel közönséges és sürgős, vagy közönséges és nem raktorolható csomagokat. A külföldre szóló küldeményeknél a két vagy három csomag szállítási illetékének is egyenlőnek kell lenni.

— **Autókatasztrófa a deméndi parton.** A múlt héten vérifagyasztó autókatasztrófa történt a deméndi part név alatt ismert magaslaton, amely Léva-Ipolyás között van. Ifjú *Szobry Lajos* zselizi teherautó tulajdonos öt vásáros szállított az ipolyási vásárra. Midőn a deméndi partra értek, a motorban valami hiba támadt, miért is *Szobry* megállította az autót. Közben a fék körül is baj történt, mert az autó a sulya által diktált gyors tempóban siklott lefelé a lejtőn. A kocsiin ülőkön páni félelem tört ki, mire a négy férfi kiugrott, míg *Simon Gyulánéval* a kocsit az ut mentén levő szakadékba szaladt, ahol felborult. *Simonné* sulyos zúzódásokat szenvedett. A vizsgálat a katasztrófa okának kiderítésére folyamatban van.

— **Pénteken munkásokat soroztak Léván a francia bányák részére.** A város háza nagyteremben állig 20-25 ember jelent meg, akik közül kettőt vettek fel. Aratási és cseplési munkáknál most mindenki elegendő munkát talál. A bizottság azt reméli, hogy a hegyvidéki részen százával fognak jelentkezni az emberek, mert ott nagyobb a munkanélküliség.

— **Beíratási felhívás** a komáromi magyar földmives iskolának első osztályába Szlovenszék egyetlen magyar nyelvű gazdasági intézete felszólítja a gazdaközönséget, hogy fiait iskoláztassa, mert csakis jobb előkészítéssel fogja későbbi boldogulását és előrehaladását elérni. A rendes kétféle tanfolyam, tökéletes gazdasági kiképzést nyújt az elemi iskolából kiterült és némi otthoni gyakorlattal rendelkező ifjaknak. Felvétel alkalmával elsősorban oly jelentkezők lesznek figyelembe véve, kik az iskola befejeztével az otthon gazdaságba szándékoznak visszatérni. Az oktatás elméleti és gyakorlati rész a következő: a) Általános ismereti tantárgyak. b) Természettudományi tantárgyak c) Gazdasá-

gi szaktantárgyak. d) Kereskedelmi és jogi ismereti tantárgyak. A gyakorlati kiképzés az iskola 272 kat. hold területű gazdaságában történik, hol a növendékek részben a különféle gazdasági munkáknál a belső majorban, istállóknban és a szántóföldön, valamint az egyes tantárgyak szemléltetéséhez szükséges gyakorlatokban részt vesznek. Ezen gazdasági gyakorlaton kívül még be van vezetve a téli félévekben: kosárfonó, kovács, bognár- és szíjjártó gyakorlat. Az egyesületi élthez szükséges előadói gyakorlat az „Értekezleti órákon” történik. Az itteni állami mezőgazdasági kísérleti állomáson pedig alkalom nyílik a különféle gabona-, tengeri, dohány, burgonya, paradicsom-, paprika, karfiol- és különféle gyógyszernövény talajmivelési fajta és műtrágyázási kísérletek megfigyelésére. A faiskolában pedig kertészeti munkákban vesznek részt. A növendékek elhelyezése az internátusban történik. Ezen iskolai internátus közös háló-, lakó-, étteremmel és fűtőszobával van felszerelve, ahol teljes élelmezés, fűtés, világítás élveznek. Tanítási és internátusi költségek: Évi tandíj és beíratási díj 50 K.- Internátusi díj havi 175 K.- A tankönyvek és egyéb iskolai szerekre körülbelül 400 K., kell éventénként. A szegényebb sorsú, jó előmenetelű és kifogástalan magaviseletű növendékek számára állami-, országos- és járási ösztöndíjak, illetve pénzsegélyek állnak rendelkezésre. Felvételi feltételek: 1. Szülői beleegyezés és kötelezvény az előírt költségek pontos időben való megfizetésére. 2. A betöltött 15 életévet és cseh szlovák állampolgárságot igazoló illetékes bizonyítvány. 3. Elemi iskola sikeres elvégzését igazoló elbocsátó bizonyítvány. 4. A nem közvetlenül iskolából jövő pályázóknál községi erkölcsi bizonyítvány. Ezen okmányokkal személyesen vagy levélileg kell mielőbb az állami földmives iskola igazgatóságánál jelentkezni, mert évente csak 25 növendék vehető fel.

— **Cigány levele a köztársasági elnökhöz.** Egy Alsószécsen községbeli cigány német nyelvű levelet irt *Masaryk* elnöknek, akit *Herr* ekolczen prezidentnek szólít. A levélben a börtönből nem rég kiszabadult cigány azt állítja, hogy öt ártatlanul ítélték el, a betörést mások követték el, akiket névszerint megemlít. Mivel a börtönben megrokkant, gyövezezer koronás kárpótlást kér.

— **Gyujtogatott mozdony.** E hó 19-én Felsőszécsen határában *Csonka András*nál 20-an pedig *Nagykálna* határában kéthelyen is, *Andruska Vilmos*nak és *Polyák Sándor*nak gabonakeresztjeit gyujtotta fel a vasuti mozdonyból kipattanó szikra. A tüzet sikerült elfojtani mielőtt katasztrófális mértéket ölt-hett volna. Tanácsos volna azonban a learatott gabonát a vasuti sínek mellett megfelelő távolságra lerakni, ahová a szikraeső nem egykönnyen ér el.

— **Elégett autó.** Múlt pénteken a régi Kossuth utcában ismeretlen okból ligyuladt *Hecht Max* pozsonyi bórkereskedő autója amely negyven ezer koronára volt biztosítva. Az autó nagyobb részben elégett. A szokatlan látványnak nagy nézőközönsége volt.

— **Autószerencsétlenségek.** A Hegyalatt *Kristóf János* 45 éves garanzószi gazda tehennel vontatott szekerével szembe találkozott egy motorbiciklivel. *Kristóf* a tehének elé állott, hogy ne ijedjenek meg. Rosszul tette, hogy eléjük állt, mert a megvadult tehének szekerestől keresztül gázoltak rajta. Sulyos sérüléssel a kórházba szállították. Szerdán a malom mellett asszonyok beszélgettek, arra rohogott *Nagy András* nagysallói malomtulajdonos autójával. A figyelmeztelő jelzéstől az asszonyok szétrébbentek, azonban *Blaha Orsolya* bukovinai asszony olyan szerencsétlenül lépett félre, hogy az autó sarhanyója elütötte. A Molnár féle szanatóriumba szállították. Tanuk vallomása szerint *Nagyot* felelősség nem terheli a szerencsétlenség miatt. Mindennek ellenére önként vállalta a gyógyítási költségeket.

— **Talált pénztárcsa.** F. hó 23-án *Preisich* fűszerüzlete és a malom között nagyobb összeggel pénztárcát találtak. Igazolnó tulajdonosa a Bars kiadóhivatalában átvetheti.

— Lutilla szomorú vasárnapja.
A Garamszentkereszt mellett levő Lutilla községnek a multi forró vasárnap nagy szomorúságot hozott. Déllelőtt eddig még ismeretlen okból tűz támadt, amely a nagy szárazságban gyorsan terjedt. Egy óra alatt kilenc lakóház borult lángba, amely melléképületeivel, gazdasági felszerelésével együtt menthetlenül elpusztult. Az egész községet a végzetes tragédiától az mentette meg, hogy a tűz folyamán a szél irányt változtatott, midőn már ugylátszott, hogy a templom is áldozatul esik. A szomszédos községek lakossága és tüzoltósága emberbaráti módon sietett segítségre. Mivel biztosítva alig volt valami, a tekintélyes kár mélyen érinti a kárvallottakat, akik részére gyűjtést indítottak. — Zselizén a múlt héten özv. Tóth Sándor né háza égett le.

— A Garamba fulladt öreg ember.
Tácsik Mihály 78 éves kicsindi földmives, Kőhidgyarmatról hazatérőben a Garam folyón akart átgázolni, hogy útját megrovíditse. A sebes sodrású víz elkapta és mielőtt mentése re sietettek volna, elmerült. Holttestét né hány órai keresés után fogták ki.

Nagy jótétemény a szenvedő emberiségnek Kunze tanár szabadalmazott nádréghaszkólya, mely idomtalan nagy hasznát, gyomorcsölyjénél, vándorveszélénél, nők terhességénél és különösen minden hasoperatio után áldásos hatású. Egyedüli lerakott Dél-szlovénok részére KNAPP DROGERIÁBAN Levice-Léva.

+ OPTIKUS. +

Nagy választék szemüvegekben, civkerekben, lorgonokon látesövek és fényképezési cik kekben Szemüvegek javítása díjtalan, recepteknél a l a n d ó szemorvosi felülvizsgálat PICK ENDRE DROGERIA LEVICE

Köszönet nyilvánítás.

— Ama testületeknek és jóbarátainknak, akik férjem elhunytával ért mélyeségs bánatomat részvétükkel enyhíteni szivesek voltak, fogadják hálás köszönetemet.

Özvegy Farkas Orbánné.

Nyilvános köszönet.

A Bars megyei Népbank tek igazgató-ságának ez uton mond hálás köszönetet az „Iparos Olvasó Kör“ javára ajándékozott 1000 K.-ért.

Iparos Olvasó Kör vezetősége.

Gabonaárak :

Levice, 1929. július hó 27-én.

Buza	—	100 kgr.	170	—	171 kor.
Rozs	—	"	135	—	138 "
Árpa	—	"	115	—	125 "
Zab	—	"	—	—	140 "
Kukorica	—	"	150	—	155 "
Bab	—	"	—	—	300 "
Lóheremag	—	"	—	—	900 "

VALUTAÁRFOLYAMOK

Bars megyei Népbank Levice, jelentése.

	július 20-án:	július 27-én:
100 pengő	—	585 — 580 —
100 osztrák schilling	—	474 — 470 —
1 angol font	—	163.50 — 163 —
1 amerikai dollár	—	33.20 — 33.20 —
100 svájci frank	—	650 — 647.70 —
100 francia frank	—	132.50 — 132.30 —
100 lira	—	177 — 176.90 —
100 német márka	—	802 — 801 —
100 dinár	—	88 — 88 —
100 lei	—	19 — 20 —

Városi nyilvános munkaközvetítő hivatal a levicei járás területére.

Munkát keresnek :

4 földmunkás, 2 lakatos, 4 kárposít, 1 sziggyártó. Tanoncok: borbély, cipész, szabó, kéményseprő.

Munkát kapnak

1 bádgos, 1 magyarszabó, 2 kovács, 1 asztalos Kőröcstre.

Nyilvános elszámolás.

Az „Arvaház“ i perselyek 1929. jan.—június hónapokban a következő összegeket eredményezték :

Pénnyel szám.	N É V	Összeg	
		kor.	fil.
1	Boleman gyógytár	20	—
2	Kath. Kör	28	10
3	Singer Izidor	10	—
4	Weisz Ignác	5	—
5	Knapp Ignác	5	—
6	Messinger Samu	2	—
7	Casino	—	8 75
8	Müller Arpád	5	—
9	Bartos Henrik	7	40
10	Szövetkezet	—	6
11	Borcsányi és Csernák	32	70
12	Smogrovics gyógytár	2	50
13	Iparos Olvasókör	18	20
14	Szlovénka Banka	1	10
15	Keresztény Munkásegylet	46	10
16	Levai első bank	41	60
17	Mészáros Sándor	15	95
18	Denk J. kávéház	9	70
19	Denk J. étterem	22	45
20	Nyitrai és Társa	23	10
21	Bármegyei Népbank	41	80
22	Kern Testvérek	15	70
23	Strauszky Bernát	9	55
24	Jeszzensky István	56	60
25	Valasek István	8	50
26	Weisz Adolf	4	20
27	Weinberger Jakab	7	—
28	Lachky Elek	74	95
29	Nagytrafik	3	50
30	Weisz Simon	2	40
31	Tauber Armin	5	20
32	Urbán János	59	50
33	Schönstein Henrik	2	90
34	Vojnarovszky Gyula	9	60
35	Rónai-borbély	2	60
36	Weisz Gyula	13	50
37	Tóth József	6	10
38	Sztlár Mihály	3	50
39	Kövési Lajos	23	60
40	Foltán vendéglő	9	40
41	Bartos Béla	26	65
42	Róth Ignác	10	—
43	Strba Miklós	8	10
44	Turi Nagy trafik	13	65
45	Hrdina Lajos	20	45
46	Kertész Lajos	5	—
47	Kucsera János	25	90
48	Pollák Adolf	5	—
49	Preisch Ignác	—	—
50	Nemz. Kávéház	19	75
51	Blumenthal Jónás	11	45
52	Tóth István	22	90
53	Feldmann trafik	2	10
54	Szalvator gyógytár	10	—
55	Szenessy Kálmán	18	80
56	Freund Gusztáv	8	70
57	Medvegy Lajos	23	90
58	Csernák János	69	5
59	Pisch Károly	13	30
60	Vámos Mór	5	—
61			
62			
63			
	Összesen:	988	45

Léva, 1929 VI—30.

HORATSIK PÁL
pénztárnok.

SPORT.

Rovatvezető: BOROS BÉLA

LTE-ÉSE—ÉMIK komb. 7:1 (2:1)
bíró: Herzfeld.

Kis számu közönség előtt, óriási hőségben könnyen győzte le LTE csapata az újvári kombináltat, mely több ÉSE első csapatbeli játékosal volt megerősítve. A gólokat Feuermann 4, Kiss, Horváth és Tulák rugták

LTE komb. — Ipolysági MIE 4:1 (3:1)
bíró: Müller.

Az ipolysági kezdeteles futballt játszottak és a mérkőzés maga elég durva volt. Ma Léva a Rudá Hviezda játszik Surányal. Előzőleg Ifjusági csapata az LTE Ifjuságival.

TURISZTIKA.

A LTE turisztikai szakosztája aug. hó 4-én családi jellegű kirándulást rendez Garamszentbenedekre az LTE strandra. Indulás: oda reggel 7.31-kor, vissza 19.11-kor. Gyülekezés a pályaudvaron. Utiköltség (jelentkezéskor lefizetendő) oda-vissza 7.60 K. Élelmiszerről ki-ki maga gondoskodik. Fárdörhát mindenki hozzon magával. A kirándulásra a szakosztály tisztelettel hívja meg az egyet tagjait és azok vendégeit, jelentkezni lehet Kern Aladár sz. o. vezetőnél és Horatsik Pálnál.

Az anyakönyvi hivatal bejegyzése

1929 július 21-től — július 28 ig.

Születés.

Juhász István Szabó Anna fia Pál Lajos — Katona Eszter leány Jolán — Zachar István Budinsky Jozefin fia István.

Házasság.

Svarba Ferenc r. kath. Závaczsky Mária r. kath. — Dreliecska Rudolf r. kath. Pal Anna r. kath. — Konsvald Károly r. kath. Tóth Petronella Gabriella r. kath. — Holeccka László r. kath. Huszár Katalin r. kath.

Halálozás.

Farkas Orbán 74 éves. — Zachar István 1 napos. — Tokár János 64 éves. — Vanger Béla 1 hónapos. — Slusnik Gyula 14 éves. — Özv. Bérés Andrásné Korcel Katalin 78 éves. — Schlesinger Béla né Kolarik Olga 21 éves.

Komisa pre zakladnie pozemnoknichých vložiek obce Orosky.

HIRDETME NY.

Oroszka község telekkönyvi betéteinek szerkesztésére kirendelt bizottság közhírré teszi, hogy az 1886: XXIX., 1889. XXXVIII és az 1891: XVI. törvényekben előirt helyszini eljárás végett és pedig egyelőre csupán az azonosító 20. július napján az azonosítás befogadja után pedig a bizottság a községben megjelenend.

Ennélfogva felszólítatnak :

1.) mindazok, akik a tkönyvben előforduló bejegyzésre nézve okadolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a bizottság előtt, a kitűzött határrnapon megkezdendő eljárás alatt jelenjenek meg és előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutassák fel ;

2.) mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjog tartanak, hogy a tulajdonjog tkvi bekebelezését a kitűzött határidőig a telekkönyvi hatósághoz intézendő szabályszerű beadvány útján kieszközöljék, vagy a telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okiratok alapján a telekkönyvi bejegyzés iránti kérelmeik előterjesztése végett a bizottság előtt jelenjenek meg, ha pedig telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek az átírásra az 1886: XXIX. t.c. 15 18 és az 1889: XXXVIII. t-c 5, 6, 7, és 9 § ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak, és azokkal igényeiket a kiküldött bizottság előtt igazolják, vagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos, az átruházás létrejöttét a bizottság előtt szóval elismerje, és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogait az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedés kedvezményétől is elesnek.

3.) azok, akiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszünt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, úgyszintén az ilyen bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztését kérelmezésk, illetve, hogy törlési engedély nyilvánítása végett a kiküldött bizottság előtt megjelenjenek, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

V Zelizovciach, dňa 9. júla 1929.

Zachar —
s. k. asistent. okr. sudca.

Dr. Osváth — Dr. Florian
szerkesztésében megjelent

A csehszlovák állam polgársági jog

a lex Dérer-Szentiványival és a belügyminisztérium legújabb gyakorlatával

50.—

KAPNATÓ:

NYITRAI ÉS TÁRSA
KÖNYVKERESKEDÉSÉBEN LÉVÁN.

Pályázati hirdetés.

A LÉVAI TEMETKEZÉSI EGYLET 2 pénzbenesedő állásra pályázatot hirdet. Ezen állásokra pályázhatnak a lévai temetkezési egylet oly tagjai, akik megfelelő munkabírást és szorgalmat éreznek magukban s a megkívántató pénzvadékkal rendelkeznek.

A pályázati feltételek és javadalmazás megtudható KLINCSOK FERENC egyleti elnökénél Züggó utca 20. szám alatt, ahová a pályázati kérvények személyesen nyújthatók be.

A pályázati kérvények 1929. évi aug. hó 5. beadandók.

Léva, 1929. évi július 25. én.

KLINCSOK FERENC
elnök.

A Lévai Első Bank Részvénytársulat

Állagkimutatása 1929. június 30.-án.

Közzétéve az 1929. évi október hó 10-én kelt 239. sz. törvény 9. §-a értelmében

AKTIVÁK: Készpénz és azonnal esedékes követelések: Ké 670.832-42, Váltók: Ké 3.524.053-—, Értékpapírok: Ké 410.331-—, Részeselek: Ké 14.000-—, Adások: Ké 2.594.579-69, Egyéb aktívák: Ké 780.000-—, Aktívák összege: Ké 7.993.796-11.

PASSZIVÁK: Részvénytöke: Ké 600.000-—, Tartalékok: Ké 411.336-30, Alapok: Ké 60.000-—, Könyvetékek: Ké 6.437.021-06, Hitelezők: 216.197-96, Egyéb passzívák: Ké 269.240-79, Passzívák összege Ké 7.993.796-11

Eladó ház Bakabányán a város közepén, üzletnek is alkalmas, két szoba, előszoba, konyha és speiz. Megtudható CZIBULKA ANNA Bakabánya 516

Keveset használt Ford traktor kettes ekével eladó Kálnai u. 28
1016

Azonnal beköltözhető ház eladó Kálvária sor 8. Bővebbet: Béka utca 23 969

Két kisebb diákot a jövő tanávre teljes ellátásra felveszek. özv. JUHÁSZ BENEDEKNE László utca 18. 865

Eladó ház Csepregi utca 37. szám. Érdeklődni lehet ugyanott. 960

Szentháromságter 2 számú házban egy lakás sűrűsösen kiadó CSORBA GYÖZÖ tanító. 973

Eladó 2 új ház. Állanak 2 szoba, előszoba, fűdőszoba, konyha, kamra azonnal beköltözhető. Érdeklődni lehet SLEHER JÁNOS okl. kőm. mesternél Levice, Deák Ferenc utca 26. 954

Jó házból való fiu tanulónak felvétetik GRAPKA MIHÁLY vegyeskereskedőnél. 976

Új ház eladó Sebestyén u. 8 szám. 947

Két kis fiut teljes ellátásra, zongora használatával az iskola évre havi 400 K ért el'ogad. Cim a kiadóban. 869

Elsőrendű zamatos asztali bor 300 —400 liter á 6 K literenkint Cim a kiadóban. 930

Egy különbejáratu csinosan butorozott szoba szuszstus elsejtől kiadó Schoeller utca 8 1008

Úgyes fiu tanulónak felvétetik MEDZIHRADESKY J. szücsmesternél. 1007

Eladó beköltözhető ház üzlettel Kálnai utca 13. 1006

„Ratopax“ a méregmentes patkány, egér irtószer már Léva-n kapható! Vezérképviselet Slovenskóra és Rusinskóra: SMOGROVICS ÁRPÁD gyógyszerész Léva, Főter. Vizsontelődőknek eredeti gyári áron

Modern fehérenemű varrást jutányos áron vállalok. Bém utca 3 alatt. 1005

Eladó föld a Cigánkákbán. Cim a kiadóban. 993

Kovács szerszám eladó érdeklődni lehet Kálnai u 31. 992

Jókarban lévő félfődeles kocsii és szecskevágó eladó Honvéd utca 18. 986

Új ház eladó Honvéd utca 49. sz. Bővebbet ugyanott. 1001

Eladó ház a major alatt a második utcában áll: 1 szoba, konyha, kamra. Érdeklődni lehet Zsabia ul (Damjanich) 5 szám 994

Óvadékképes, tar, diszkrét urinó könyvelésben jár, pénztárosnői állást, esetleg hasonló alkalmaztatást keres. Szives megkeresést Dobrovitzky Hirlapiroda Levice továbbít. 1000

Üzlethelyiség lakással forgalmes helyen átadó Cim a kiadóban. 1009

Csemegekereskedő segéd ki a rendezésben is járta, KERTÉSZ LAJOS cégnél felvétetik. 1011

Eladó ház és egy lakás azonnal kiadó. Érdeklődni lehet Barsi utca 22 sz. Léva. 1010

Kucseránál Ligeti vendéglőben saját szüretelésű bor literenkint 8— kor. kapható. 1012

Üres szoba kiadó, jobb magános személynék. Bernolák u 13 1013

Bútorok sűrűsösen ELADÓK 1014 SZEPESY U. 16

A ki még nem vásárolt

HOLZMANN ERNŐ

úri, női és gyermek divatruházában Levice—Léva (Salvator gyógyszerházzal szemben) győződjön meg meglepő olcsó árrairól.

Nagy választék: férflingek, nyakkendők, kalapok, sapkák, férfi-, női- és gyermek harisnyak, szabó kellékek és mindennemű divatcikkben.

Szővet, selyem, bársony, bélés és mosóárukat beszerzési árban kiárusítom.

O Z N A M.

Komissia, vyslaná výrokom, vyneseny od Levického okresného súdu dňa 10 júla 1929 pod čís. 2519/29. uverejňuje, že započnúť prácu sostavovania pozemnoknižných vložiek obce Kľačany v smysle z čl. XXIX. 1886, XXXVIII. 1889 a XVI. 1891, v menovanej obci započne sa miestne pokračovanie a síce na základe § 9. z. čl. XVI.: 1891 v prvom rade dňa 15. augusta 1929 totožňovanie a po dokončení tohoto ďalšie komissionálne pokračovanie.

Následkom čoho sa vyzýv:

1. Tí, ktorí ohľadne zaznačenia v pozemkovej knihe chcú odôvodnené predostrenie podať, aby sa dostavili pred komissiu behom pokračovania započat' sa majúceho na určitý termín a preukázali listiny osvedčujúce jejich predostrenia;

2. Tí, ktorí nárokujú vlastnicke právo niektorej nemovitosti, aby si vtelenie vlastnickeho práva do pozemkovej knihy do určitého termínu cestou pravidelného podania — podať sa majúceho ku pozemnoknižnej vrchnosti — vyprostredkovali, alebo dostavili sa pred komissiu cieľom predostrenia ich žiadostí o pozemnoknižné zaznačenie na základe listín, vhodných ku pozem-

noknižnému vteleniu; ale jest-li by k pozemnoknižnému vteleniu prihodné listiny nemali, nech si zadovážia v smysle §§ ov 15.—18. zák. čl. XXIX.: 1886 a §§-ov 5.—7., 9., z. čl. XXXVIII.: 1889 ku priepisu potrebné dáta a nech si s nimi nároky svoje pred vyslanou komissiou ospravedlnia alebo nech sa toho domáhajú, aby prepisujúci pozemnoknižný majiteľ výkon odovzdania pred komissiou ústne uznal a ku vteleniu vlastnickeho práva povolenie prejavil, alebo si ináč práva touto cestou nemôžu uplatniť a pozbudú aj výhody oslobodenia od kolkou a poplatku.

3. Tí, v prospech ktorých je verejnoknižne zaznačené záložné právo, vzťahujúce sa na požiadavku už skutočne zaniklé, alebo zaniklé iné právo, taktiež majitelia nemovitosti, obťažných takýmito záznamy, aby si požiadali o vymazanie zaznačených práv, poťažne aby sa dostavili pred vyslanú komissiu cieľom prejavenia povolenia na vymazanie, lebo v protivnom páde pozbudú výhody oslobodenia od kolkov.

Peter Čepela
listovný.

Dr. Skyčák
súdny rada.

Régi nyomtatványraktár kiseleztezése alkalmából eladásra kerül több mm. rovatolt tiszta — nyomtatványpapír. —

Ára: kilogrammonként 2.— korona.
Egyszerűbb bejegyzésekre, csomagolásra alkalmas
NYITRAI és TÁRSA LÉVA

ÉRTESETÉS.

Értesítjük a tisztelt autó, traktor és géptulajdonos urakat, hogy **LÉVAN Szepessy u 3 sz** alatt f. év aug. 1-étől **autó és gépjavító műhelyt nyitunk.**

Az összes e szakmába vágó munkát legszakszerűbben, legolcsóbban és garancia mellett vállaljuk. —

Szives támogatást kérve

kiváló tisztelettel:

Ing. Ertler & Tatár.

Megnyitási ünnepély!

Ezúton értesitem a n. b. közönséget és ismerőseimet, hogy a **KÁLNAI NAGYVENDÉGLŐT**

ujjonnan átalakítva modernül berendezve augusztus hó 4-én vasárnap ünnepélyes keretek között — — —

TÁNCZMULATSÁGGAL megnyitom.

Kiváló tisztelettel:

HRUSKA KÁLMÁN
vendég: öv.

Disznótoros vacsora!

Kirándulók figyelmébe!

Ha **MAGYARADRA** jön legjobb és legolcsóbb ellátásban részesül, ha felkeresi

KEVICZKY-féle
közkedvelt vendéglőt,
mely a lévai közönség kedvenc találkozó helye.

SÁRAY KÁLMÁN lévai cigányprimás zenekara
állandóan hangversenyez.

Meleg és hideg ételek. Elsőrendű borok.

Frissen csapolt PILZENI SÖR.

Vendég szobák állandóan.

BAROSKA J. mechanikus és puskaműves LEVICE, Kalnicka u. 5.

Az összes gyártmányu
Kerékpárok!
nagy választékban.

A legmodernebb
Gramafonok
és
LEMEZEK!

SZAKSZERŰ JAVÍTÓ MŰHELY!

Zajtalan járás
Gyors varrás
Tiszta munka
Ez az előnye
a „PFAFF”
Varrógépnek!

Előnyös fizetési feltételek!

Vadászfegyverek,
vadászati
cikkek.

Löpor és Robbantószer
Áruda.

Ha tájékozva akar lenni a legmodernebb divatcikkek felől
akkor keresse fel
GERTLER FÜLÖP divatáru üzletét, **LÉVAN.**

Allandó nagy raktár:

Női ruhákban, Blusok, Gyermekek és Baktis ruhák, Jumperek, kötött kabátok, női és férfi harisnya, valamint ERCO gyártmányu férfi fehérnemű, nyakkendők és nagy raktár férfi PESCHL kalapokban. — Bébé kelengyek minden minőségben.

Szolid és pontos kiszolgálás!

LÉVAI ORIENT MOZGÓ
november 1-én
megnyilik!

?

A nyitrai

Vajda bútorai legjobbak

látogassa meg!

LACZKÓNÉ

vegyileg fest, tisztít és mos,
jutányos árak mellett
női és férfi ruhákat.

Gallérok 70 f.

Léva, Szegényház sor 1. szám

VÁRADY GYULA

MŰ- ÉS GÉPLAKATOS

LÉVA, LÁSZLÓ UTCA 14.

Fürdőszobák, vízvezetékek, szivattyúk,
felszerelése és javítása.Hídmérlegek felszerelése, mérlegek és
súlyok javítása.Vaskapuk, rácsok és a lakatosiparhoz
tartozó egyéb vaskonstruciók készítése
és javítása.

Speciális autogén hegesztés

Öntöttvas alkatrészek és alumínium
alkatrészek hegesztése

Dívtos GYÖNGYSOROK ingyen!

Kc. 100 koronás bevásárlással
1 db dívtos gyöngysort adunk

STEINER TESTVÉREK

LEVICE, Bat'a céggel szemben.

Családi házak,
gazdasági épületek
tervezését, építését, át-
alakítását, javítását vállalja

SLEHÉR JÁNOS

okl. kőm. mester

LEVICE, Deak Ferenc utca 26.

Díjtalan költségvetés.

26 év óta főnnálló

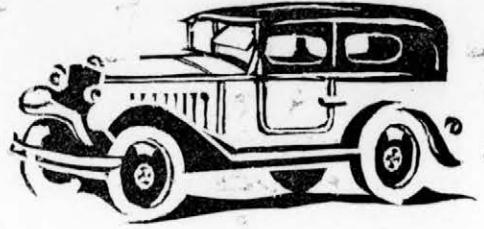
és a n. é. közönség bizalmát min-
dig kiérdemlő műtermemben a leg-
kényesebb ízlést is kielégíthetem
művészeti fényképfelvételimmal.Műtermemben speciális gyermek,
portré és csoportifelvételeken kívül
készülnek aquarellek, fénykép-
nagyítások öreg képek után is, vala-
mint minden, e szakmába vágó
munkák. Azonkívül megrendelésre
külső felvételeket (interieur, Exte-
riour) is elvállalok. Villany felvétele-
ket a késő esti órákban is.

A n. é. közönség pártfogását tisztelettel kérem

Nagy Arthur

Léva, Kálvin palota II. em.

VÁLALL:

minden javítási
munkát.AUTÓ alkatrészek
akkumulátorok
autógumik
eredeti gyári
árakon.

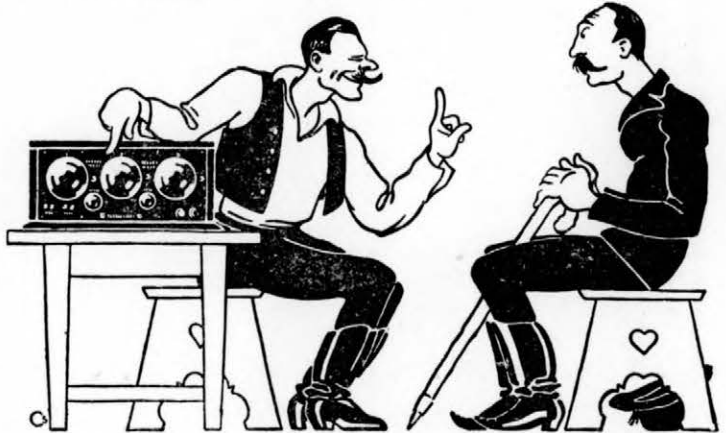
ING. ERTLER & TATÁR

LEVICE

SZEPESSY U. 3.

autó és gépjavitó műhely.

No ugye komám -

ez aztán a radio!

Ha tökéletes radiót óhajt vásárolni,
ha megbízható szerelést kíván,
forduljon bizalommal

Kern Testvérek áruházához!

Telefunken radiokészülékek

havi részletfizetésre.

A világhírű TUNGSRAM Standard radio készülékeknel
az antennát ingyen szereljük!

Olcsó 3 lámpás radiók hangszóróval:

Philips, DeKaWe, Luxor, Blaupunkt, Hartley Eumig, Neutrofix,
Arcolette, Zenit, Telekra stb.

nagy választékban kaphatók

Radio Central Kern

az első, legrégebbi elektrotechnikai, műszaki

Alapított 1881. és radio szaküzletben. Telefon sz. 14.

Zvara Mihály könyvkötészete Levice Bém u. 3.

Nyitrai és Társa könyvnyomdája Levica-Léva